

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponkint.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fil. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor. **Egyes szám ára 20 fillér.**

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

dr. Franciscy Lajos.

Társzerkesztő:

dr. Kaszala János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. sz.

Hirdetések árai: Egy háromhasábos petitsor ára 16 fillér.

Többszöri közlésnél árkedvezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szögig 4 kor., minden további szó 4 fil.

Angol példa.

Nincs az európai államok között egy sem, melyre nálunk oly gyakran hivatkoznak, mint Angliára. Ennek különösen jogéletét, parlamenti munkarendjét, alkotmányos berendezkedését mi magyarok mintául szeretjük venni.

Ennek csak örülni lehet, kis nemzetek tanuljanak a nagyoktól, a kultúra alacsonyabb fokán álló népek emelkedjenek fel arra a szemhatárra, melyről kilátás nyílik a magas kultúrfokon álló népek szellemi tárházaiba.

Az angol nemzet különben is olyan tulajdonságokkal bír, melyekre nekünk ugyancsak gyakran kell a szemünket szegeznünk, hogy számtalan hibánkat és fogyatkozásunkat végre letegyük. A nemzetek épp úgy javíthatók, mint az egyes emberek, csak akarniok kell a javulást, csak meg kell ragadniok erős kézzel azokat az eszközöket, melyek más népek életében, mint az állami és társadalmi haladás, mint az egyéni és polgári jólét emeltyűi szerepelnek.

Épp azért örvendetes jelenség, ha a magyar egy olyan hatalmas kulturnemzettől, mint a minő az angol tanulni akar. Széchenyi István iskolájának a hagyománya ez, a ki maga is Angliában tanulta

ismerni és ott is tapasztalta ki azoknak a nemzetgazdaságtani hatalmas alkotó elveknek erejét, melyekkel Magyarország gazdasági jólétének alapjait vetette meg.

Van azonban nálunk egy irányzat, mely minden tanulságnak ellen mond, minden joggal és szabadsággal szembe száll, mihelyt az ő önző érdekeinek megszorítását kellene a tanulság fejében feláldoznia. Ez a merkantilizmus.

A liberális kormányok nevelték nagygyá ezt az irányzatot, mely most már hatalmas erővel veti latba szavát gazdasági és szociális politikánk minden kérdésénél s tengelyt akaszt a kormány és a törvényhozás minden olyan törekvésével, mely a gazdasági és szociális törvényalkotásokat összhangba akarja hozni, a polgárok százezreinek jogos érdekeivel.

A legujabb mozgalma ennek az irányzatnak a *vasárnapi munkaszünet* elleni támadásokban nyilvánul meg. A sajtóban a kormány és törvényhozásnál, a törvényhatóságok és képviselőtestületek tanácskozásain, a kereskedelmi kamarák gyűléstermeiben szünet nélkül azt hangoztatják, hogy a *teljes vasárnapi munkaszünet*, vagy annak akár csak enyhébb formája a kereskedelem érdekeit veszélyezteti.

Hát pillantsunk csak át Angliába, a

mi jogéletünknek ebbe az annyira kedvelt és népszerű iskolájába, megláthatjuk, hogy minő felfogás uralkodik ott a munkaerő kihasználását illetőleg.

Ott a munkást már eddig is bölcs törvények védték erejének kizsárolása ellen, de a mult évben ezeket a törvényes intézkedéseket újabb szoros korlátokkal vették körül. Főkép a női munkások érdekében alkottak védő törvényeket, melyeknek tengelye a napi munkaidő leszállítása és a vasárnapi pihenés biztosítása körül forog.

Az eddig legelhagyottabb női munkások osztály, a mosónőkre vonatkozólag például megállapítja a törvény, hogy ezeknek munkaideje legfeljebb tíz és fél órára terjedhet. De ez a munkaidő is csak a hétnek öt napjára szól; szombaton csak fél napig kötelesek dolgozni, a délután már a pihenésnek és a vasárnapra való előkészületnek van fentartva. *Vasárnap* minden gyárban és műhelyben, a hol női munkásokat foglalkoztatnak, mindennemű testi munka teljesen szünetel.

A míg a törvény ilykép a női munkásokra nézve teljes vasárnapi munkaszünetet rendel, addig a férfi munkásokra nézve a vasárnapi foglalkoztatást fél napon át egyes, a törvényben taxative felsorolt esetekben megengedi ugyan, de ezeknek

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCÁJA.

Gondolatok.

— Irta: **Hammel Jenő.** —

Lomhán, szellőtől nem úzve hull a nagy-pelyhű hó. A sejtelmes némaság, a borongó csend, mely oly fenséges egyhangúsággal honol az ej borult sötétjében, szinte áradni látszik a rejtélyesség nyugtalanító izgalmaival. Talán az elköltözött lelkek lebegnek benne, kitért karokkal várva öveiket. Vagy a halál jelenléte teszi oly nagy-szerűvé az izgalmas csendet.

Ki tudná megmondani?

Az ég komor boltozata hatalmas zsarnokként leng a magasban, élettelenül, borzalmasan. A nappal oly életvidám város most méla pihenésre tért. A természet működése mintha végsőt vonaglana, megtörve a napi fáradságtól, lesújtva önalkotta erejétől. A föld, az ég, a légtömb munkája lezajlott. A mindenség, a hatalmas, a megrázó, a nagyszerű mindenség kibontakozott az élet szédülétes forgatagából, meghajolt önmaga előtt.

Csak itt-ott mutatkozik némi mozgás. Az éjjeli örök összekuporodottan, álomra hajló szemekkel nézik a természet méltóságát teljes nyugalmát.

Olykor sóhajtának egyet, jobban magukra huzva nehéz köpenyüket s tovább néznek a sötét ürbe... Vajjon mily gondolatok foglalkoztatják törődött agyukat? Látják-e lelki szemeik előtt a természet rendjének eme magasztos megnyilvánulását...?

Nehéz kérdés... Felfoghatatlan...

Az emberi elme nem képes megközelíteni a természet életének rejtelseit. A hatalmas természet pihen, s a gyenge ember dőzsöl! Mintha zavarni akarná fenséges nyugalmát. Itt a tivornya, ott a kétségbeesés hangja száll az elhaló légbe...

Mily megoldhatlan rejtélye a természet összhangjának!

Bent a mulatók mámoros zaja tölti be a tágas termet, s míg ugyanott egy hirtelen pisztoly-lövés után egy emberi élet válik meg a földi lét reménytelenségétől, addig a többi mulató élet-örömmel eltelve élvezi a kék s mámor gyönyöreit. Az élet nedűje itt folyik, itt élvezhető a szűk-marku természet öröme, boldogsága...

Csupa torzsalkodás, elégedetlenség, meghasonlás a természeti törvények gátaival. Egy perc előtt még vígan folytatta vészthozó játékát s most egyszerre kidőlt, véget vetett életének, a pillanat keserű tapasztalatainak hatása alatt.

A sors szeszélye, vagy az emberi álhatatlanság szülte a gyors változást?

A játékosárs tragédiájától alig egy percre zavartatnak a többi játékosok, s tovább folyik az üzérkedés, tart a dinom-dánom...

Mennyi önzés, mily részvétlenség!

A közelben, talán épen fölöttük ütött tanyát a szenvedés angyala. Dőzsölés és szenvedés egy tető alatt!

Szomoruan pislog a mécses, nehéz világot szérva körül a nyomor s szegénység szobájában. Halavány fénye el-eltévelyeg a szenvedő beteg ágyára, megvilágítva a sovány, sárguló arcot. Az egykor eleterős családapa ott fekszik mozdulatlan, vigasz és segítség nélkül. Csak beesett mellének lassu emelkedése sejteti még benne az életet. Talán a halál drámájának előjátéka e gyér lélegzés...

Csodás kedvtelése a sors szeszélyének! Míg itt a végvonaglás küzdelmeit vívja a családfő, ócska szekén, arcát tenyerébe hajtván ül mellette a gondterhes anya... Talán a hitvesi szeretet hiánya teszi oly közömbössé férje halálágya mellett? Vagy azért nézi oly nyugalommal a betegséget, mert jött — s távozik? Az emberi gondolatok mily árja kizozhatja a gyenge nőt? E szóltan melázasa, ez abrándnak látszó közönye szeretetet, erkölcsi szeretetet mutat... A mult elszállt reményei, a jövő közelgő reménytelensége ijesztő

az eseteknek a száma igazán csekély és csakis a gyári üzemeknél alkalmazott férfi munkásokra terjed ki. A *műhelyekben és boltokban* alkalmazott férfi munkások épp úgy, mint a női munkások teljes vasárnapi munkaszünetet élveznek.

Ime itt a példa, melyet a világnak legszorgalmasabb kereskedő-nemzete nyújt nekünk, egy nemzet melynek mérhetetlen gazdagsága még az amerikai Unio vagyoni jólétét is meghaladja, mert míg Amerikában a gazdagság a nagy üzleti cégek köreiben a túlhajtott spekuláció folytán ingatag alapon áll, addig Albion népénél a vagyonszerzés eredményei szilárd talajon nyugszanak.

Gyakran halljuk az Angliára való hivatkozásnál azt az ellenvetést, hogy könnyű dolog Angliában nagylelkűen bánni az idővel és vasárnapi munkaszünetet osztogatni, mikor ott már össze vannak gyűjtve azok az erők, melyek az ipart és a kereskedelmet hatalmasan táplálják és állandóan virágzó fejlődésben tartják, míg nálunk ezeket az erőket csak most gyűjtik, s azért itt minden percet ki kell használnunk, hogy az erőgyűjtés folyamata fennakadást ne szenvedjen.

Ez a következtetés csak akkor volna helyes, ha Angliában azon évtizedek alatt, a mikor vagyonának kincseit gyűjtötte, a vasárnapi munkaszünetet illetőleg lazább felfogás uralkodott volna, mint napjainkban. De erről beszélni sem lehet. Anglia felfogása ezt illetőleg mindig egyformán szigorú volt. A munkaerő védelme ott egy ősrégi hagyomány, melytől soha sem tért el Albion nemzete.

Nálunk is különben nem a kereskedelem érdekei követelik a vasárnapi munkaszünet megcsönkítését — teljes eltörlését most már még sem merik követelni — hanem egyes *kereskedők* érdekei. Ez pedig igen nagy különbség.

Azokkal szemben, a kik az önzésnek ezen szűk köréből kilépni nem akarnak,

valóságban gyötrik. A szorgos munka parányi jutalma a jövőben tán a porba tiporja e védtelen teremést, s még a tisztesség, a becsület szeplőtlensége sem képes utját állani a biztos bukásnak... Az ember szemében talán az erkölcsi bukás szegyenletes állapotát kelti süllyedése. Oh, a téves és rosszhiszemű emberi fogalmak!

Gyenge lehellet — s a beteg már nem él... A nehéz gondolatok páncélja még e végzetes tenyt sem engedi a nőhöz eljutni. Tovább mereng, még boldogan, — mert él a férj... .

Az ég zordon rejtelve s e családi gyászidill így együttesen mily fenséges! — Hatalmas kéz rohanta össze ez összhangot!

A nagy mindenség tartozéka mindez. Ebben összpontosul az erő, a hatalom, a fenség. Koronája az emberi lét öröme és keserve. S e vegyes halmaz a megnyugvás érzetében talál gyönyört, vigasztalást. Az öröm s a bubánat, a jólét s a nyomor egy a természet rendjében. Mindaunya együtt találkozik az élet határkövével, hol eldől a kocka, s egy új élet kezdődik, mely betetőzi a földit, s újra az öröm s keserv gondolkodóba ejtő ősi rendje következik. Erre tanít a földi lét minden mozzanata, ezt érzi az emberi szív, bár nem tudja felfogni, nem képes elhinni.

Végtelen hatalom irányítja az életek gépe-

az angol példa mutassa nekünk azt az utat, melyen a munkaerő védelme terén haladnunk kell.

Az első morzsa. Az állami támogatásnak szapora kenyereből, melyet az ország számos városa régóta élvez, Nyitrának hosszú időn át semmi sem jutott. Építettünk az államnak kaszárnyákat, rendeztük a törvényszéki palota előtti teret a lehető legkedvezőtlenebb helyen, nyögtük az állami funkciók terhet csak úgy, mint más városok, nélkülözünk kellett sok állami kultur-intézményt, ipartelepét, kereskedelmi organizmust, mint a hogy azokat talán egy székváros sem nélkülözi, s mind a mellett az állam ránk sem hederített, a kormányok legfeljebb követeléseket támasztottak a várossal szemben, de nem nyújtották ki feléje segítő, támogató karjukat. Most végre a nyitra—érsekújvári vasuti vonalnak elsőrangúsítása és a nyitrai vasuti állomás nagy mérvű kibővítése által, melyről lapunk mult számában adtunk hírt, legalább egy morzsát kapunk az állami gondoskodás kenyereiből. Eltekintve a vonal elsőrangúsításával járó nagy előnytől, a 3 évre tervezett munkálatok alatt iparosaink egy része jelentékeny keresethez jut, a közeli vidék napszámos népe pedig jól díjazott munkát kap, s így ez a szerencsés terv, melynek megvalósítását képviselőnk fáradhatatlan közbenjárásának kell köszönnünk, a városnak már csak a kivitel által is jelentékeny gazdasági hasznót fog hozni. Igaz, morzsa ez csak azokhoz a szeletekhez képest, melyekkel a kormány olyan jól tart más városokat, de remélhetjük hogy az irántunk felkeltett érdeklődés, most már meg nem szűnik, hanem újabb eredmények birtokába juttat.

Magyar betegség.

Irta: **Reflector.**

V.

Az idők politikai méhe oly zűrzavaros állapotokat szült, melyek a magyar nemzetet a legvalóságosabb helyzetbe sodorták. A választó jog reformja már hosszú ideje kopogtatott a törvényhozás kapuján. De megérlelődését oly gyorsan és oly terjedelemben — a minő magyar szempontból nem lett volna kívánatos — a fonák politikai viszonyok mozdították elő.

Most a kérdés napirenden van, azt elodázni felre tolni többé nem lehet, mert különben még nagyobb bajokat idézhet fel. Meg kell vele tehát birkóznunk, ha mindjárt hiányoznak hozzá az

zetet... Csak ezt tudjuk, csak ezt érezzük...

S mégis mily erőtlennek, mily gyenge akaratúnak mutatkozik ez őserő! Az ember, egy porcikája e mindenségnek, mégis önálló. Tesz és rendelkezik. Vagy ez is a természet rendjének sajátos megnyilvánulása? Ez is az összhangos működés feltétele?

Mely rejtély...

Tenyerebe hajtott homlokkal, körülvéve az emberi tudás gyümölcszeivel, a könyvekkel, ott ül asztala mellett a gondolkodó fő. A szellemi megteremtés izzadsággöngyökét csal ráncos homlokára. Merev és mozdulatlan. Talán epen a mindenség problémáját akarja az ész egy mozdulatával megfejteni. S amint így tépelődik a gondolat agyában, amint előveszi a tudomány kipróbált eszközeit, s egyhangu mozdulatlanágában a világ valami magasabb régióba száll, — gondolkodóba ejti a a laikust, ki ámulatában a magasztosság fokozatára emeli a szellemi erőfeszítés eme munkását.

Méltán-e? Ki érzi, ki tudja megérezni? Az avatatlan, ki önkénytelenül, épen a természeti erő kényszere alatt hódol meg előtte. Tervszerű játéka a természetnek ezen önkényes intézkedése? Vagy az embernek, mint az összeség egy külön szervekénél, sajátsága ez...?

Erre csak a természet, maga az ethikai test

előfeltételek is. Ennél a kérdésnél mutathatjuk ki világosan, hogy a magyar betegség mily bizonyalmakat szül. Vezető értelmiségünk eddig semmit, vagy alig törődött a szociális kérdéssel elméletileg, még kevésbé lépett pedig a cselekvés terére.

Igy esett meg, hogy a munkás tömeg, a kisemberek tábora, de még a különböző polgári foglalkozásnak, mint pedig a tisztviselők nagy seregei is, elégedetlenek a nehéz megélhetési viszonyok következtében. A szocialista és nemzetiségi agitátoroknak soha nem kínálkozott alkalmasabb talajuk aknamunkájukra, mint ma.

A munkás ember, a kisgazda mindennap érzi nyomasztó helyzetét. Ezért Messiaszként üdvözlözi az „új világ megváltó igéket” hirdető agitátort. — A szocializmus lényegével s meg nem valósítható utópiáival azonban nincs tisztában, sőt nem is konyít hozzá!

Ilyen viszonyok mellett tessék a választói reformot megvalósítani. — Milyen küzdelem lesz az, ha reform nem az izgatók recipéje szerint — a mint helyes is — fog tárgyalásra kerülni. Még a magyarság is meg fog oszlani e nagy feladatnál, mert társadalmi érveke — a szociális kérdés alapos ösmerete nélkül — a helyzet komoly felismeréséhez nem lesz meg elegendő mértékben. Hogy ily körülmények között mily romboló munkát fog végezni a szocialisták, a nemzetiségek és a láthatatlan bécsi kéz triászja, azt elgondolhatjuk.

És ha sikerült is a reformot tető alá helyezni, mely feladat lesz a választó tömeget a magyarság táboraiba terelni; a magyar állam fenállásának és fejlődésének nagy szükségét előtűk sikeresen bizonyítani. Csak akkor fogjuk látni, hogy mennyit mulasztottunk az ország rovására!

Itt az ideje, hogy végre szakítsunk azzal az életmóddal, mely nem teremhet babérokot, hanem katasztrófák elé viheti a nemzetet. Egy gondolat vezesse lelkünket! A testet-lelket ööl örökös mulatozást és játékszenvedélyt a munka és az alkotásvágy szenvedélye váltsa fel! Legyen a nemzet lélekben gondolatban, lényében és cselekvésében egy!

Vegyünk példát a nagy angol nemzettől! Nem tudok magamnak az angolnál hatalmasabb, gazdagabb népet elképzelni. Az angol nemzet tehát nem szorul ma föltétlenül arra az egységes gondolatból táplálkozó cselekvés-erőre, s mégis, ha akár világpolitikáról, gazdasági versenyről, akár bármely angol érdekről, vagy a nemzet becsületéről van szó, akkor mindig angol szem-

tanít... Tanít mindazzal, amit önmagával művel. Tanít a maga fenségével, a tívornyázók dözsölésével, a kétségbeesettek öngyilkosságával, a tiszta családi életben is előforduló keservekkel, a tudomány embereinek munkájával, a józan emberi ész következtetéseivel. De kielégt-e ezzel? Megérteti azt teljes valóságában velünk?

Hah! Ne kívánjuk, hisz a természet tanítása oly borongó. Oly felfoghatatlan az emberi elme előtt. Rejtély, sejtelen... Ennyi az élet tudománya... Ki merne itt okoskodni? Ke merné erről tant hirdetni? Csak a tudatlan ember, a természet rendjében rejlő végtelen tudás mellözésével.

S így működik tovább a természet... A ködterhes homályba burkolt emberi alakok lázas idegességgel sietnek, s már-már elérni látszanak celjokat, melynek kedvéért az éj nyirkosságát oly szívesen túrik...

Még az éj is összejátszik velünk!

Gyanutlanul előlép az áldozat, s a gyilkosok kezében megvillan az eszköz. Halálhörgés, végső sóhaj, s a bosszu műve befejeztetett...

Ember ember ellen. Tán a létfontartás ösztöne készlet erre a lépésre? Hiábavaló okoskodás... Emberi felfogásban ez is valószínűnek tűnhetik fel. Önmagunkért folytatott küzdelme-

üvegen vizsgálva cselekszik az angol államférfi, a tudós, a kereskedő stb. egyaránt otthon, vagy a világ bármely pontján. A magyar értelmiségnek haladéktalanul a megújulás útjára kell lépnie. Nagy koncepciójú feladatokat kell megoldanunk, melyek a nemzet szükségleteinek felismeréséből fakadnak. Össze kell foglalniok a nemzet minden erejét és fel kell azt használnunk céltudatosan.

Eddig — lelkesebben, mint bárki — hirdettük a hazaszeretetet! De mivel bizonyítottuk tetteinkben, hogy gondolkodásunkat, életünket, munkálkodásunkat, első sorban fajunkért akarjuk küzdelembe vinni? Eddig ugyan nagyon kevés! Ezt nem is kell bizonyítani; hisz mindnyájan, a kik látni tudnak, látják, hallják, a kik hallani akarnak, hogy baj, rengeteg sok baj van, melyek mind az értelmiség gyengeségének a következményei! Oh bárcsak rendelkezém Solon bölcsességével; Demosthenes ékesszólásával és Petőfi szívével! Bejárnám ezt az országot s felráznám a magyar lelkiismeretet. Könyörtelenül ostromoznám évtizedes mulasztásainkat. Agítálnék nappal, éjjel, hogy teljesítse mindenki megfeszített erővel polgári kötelességeit.

Hogy mindenki ne csak átértse, hanem átértesse is, hogy miért vannak kötelességei a nemzeti társadalommal szemben. A ki úgy érzi, hogy csak önmaga iránt vannak kötelességei, annak nincs szociális érzéke; az nem tud lelkesedni a szocializmus nemes tartalmáért! Felhívom a közfigyelmet a legnagyobb magyar tanítására: „A legmélyebb okoskodók, a leg-higgadtabb bölcsék minden időben, a költői hajdankor óta mai napig az önismeretnek helyes létét, talpraesett voltát azon diadalnak ismerik el, s nyilvánítják, melynél nagyobb, hasznosabb és következetesebb a halandó ember e világon nem ünnepelhet. S ha azon sok ezer meg ezer bölcs, ki e földteken élt, sok egyében ezer meg ezer véleményekre el is szakadozott, egyben még is mindannyian szorosan egyetértettek: abban t. i. hogy az önismeret minden emberi bölcseségnek legmélyebb sarkalata!” Halljátok mit mond Széchenyi István!

„Az önismeret minden emberi bölcseségnek legmélyebb sarkalata!” Ha valaki anyagilag gazdag, testileg szép, akkor nem kérdi önmagától, gazdag-e a lelkem; szép-e a lelkem! De mások sem kérdik, hiszen ma minden külsőségeken épül fel, azért oly üres a lelkületünk!

inkben minden eszköz jó lehet. Hisz nyíltan is hirdetik a célszerű cselekedeteket! Ámde közös sugallata-e minden emberi elmének a célszerűség elve?

S vajjon mi célszerű?

Emberi gyarlóságot, önző érdekhajhászatot látunk az elméletben. Ami egyeseknek célszerű, nem az mindenkinek.

Im az élet zűrzavarának, a létért folyó harc összevisszaságának megfoghatatlan konglomerátuma!

Vajjon ez a célszerűség mellett bizonyít...?

Utolérhetetlen filozófia! Rablás, gyilkolás, pusztítás legyen eszköze a létfontosságának?

S jelen esetben az éj leple alatt! A természet védelmében!

Tanulj ebből ember... Tanulj a természettől, tanulj meg tudományát. Hatalmas az... Fenséges...!

Maga a természet adja meg életünk eszközeit. Benne rejlik a jólét s a pusztulás csirája. Kutatjuk, vajjon mely eszközöket kell kiválasztanunk a sok közül, hogy létünk ne csak szimbólikus, ne csak eszményi legyen. Egyesek az élet örömeiben, mások annak sanyaru mozzanataiban töltve napjaikat — önként lépnek az enyészet lejtőjére. Öröm, kéj, mámor, jólét épügy végződik pusztu-

Tanulságok a trencsényi választásból. *)

A folyó hó 9-én lefolyt trencsényi képviselő választásból sokat tanulhatnánk az ország ügyeit intéző államférfiak, s még inkább a nemzeti kormány működése elé folytonos akadályokat gördítő dissidens honatyák, mert ez a választás nagy tanulságokat rejt magában azok számára, kik azt igazi mértéke, s nem az elért eredmény szerint vizsgálják.

Béla Henrik alkotmánypárti jelölt numerice győzött, a mandátum az övé lett; de az erkölcsi győzelem, mint ezt sok komoly férfiú hangoztatta, a Stúr-párté, mely rövid idő alatt 700 szavazatot tudott összehozni. S épp ez a körülmény kelt aggodalmat minden igazi hazafi kebelében, a ki a felvidéki, nevezetesen a trencsényi megyei állapotokat közelebbről ismeri. A trencsényi választókerület eddig minden ízében magyar képviselőket küldött a parlamentbe, s nemzetiségi eddig ott próbálkozni sem mert; s ime most — tán vérszemet kapva a pozsonymegyei sikerektől, már itt is kitűzte a nemzetiségi fészkelődés zászlaját, melyre ugyan a pártonkívüliség programja volt írva, de a nép megismerte annak kibontóját, megértette hangját: „za tú nasu slovensinu“! s kevésbe mult, hogy győzelemre nem vitte.

Kormányférfiaink és az egymás közt évelődő 48-as honatyáink nem veszik észre azt a tüzes csavát, melyet a nemzetiségi izgatók a magyar államiság házfődele alá dugtak, a mely egyszerre, ne adja Isten, lángba boríthatja az egész magyar hazát!

A mandátumhoz jutott képviselő személyét, programját nem kritizáljuk, nem bántjuk, még az öt jelölt kormány nemes intencióit sem vonjuk kétségbe, de már a jelölés helyességét nem tudjuk megérteni, mert ha egy idevaló, a nép előtt ismert, a nép javáért eddig is már akár a közpályán, akár pedig a magán életben működött egyént jelölnek, aligha növekedett volna ennyire a nemzetiségi tábor, mely mint egy fiatal vezére mondotta, — még növekedni fog.

Fog is, ha mi tovább is egymást ütjük. Vagy tán most is követni akarják a Bánffy alatt kiadott jelszót: a néppárt ellen az ördöggel is szövetekezni kell?

Tehát inkább egy nemzetiségi, mint egy néppárti, melynek pedig minden egyes tagja a hazafiság mintaképe, mert önzetlenül küzd minden elismerés és jutalom nélkül a magyar nép javáért. Példa rá, hogy a tót tulzók — Jurigák, Hodzsák

*) Lapunk mult számából térhiány miatt kimaradt.

stb. a néppártot jobban gyűlölik, mint bármely más magyar pártot.

Azt hisszük, hogy a trencsényi választásról is a trencsényi megyei politikai viszonyokról hűségesen referált a kormánynak az ő exponense — a különben agilis, minden iránt érdeklődő és a megyei viszonyokat jól ismerő főispán; de ez csak theoria, jőjjenek olykor-olykor ide fel, győzdjenek meg a közelgő veszedelem- és annak okairól!

Ha valahol árvíz veszedelem fenyeget, mindjárt egyik vagy másik miniszter ott terem és a mentési munkálatokat maga vezeti, hát, kérdem, a nemzetiségi eszmék és izgatások árja kisebb veszedelem? Amaz csak egyes falvakat tehet tönkre, ez ellenben közös tulajdonunkat — a magyar hazát.

A trencsényi választásnál, írják a lapok, nem folyt ember vér, mert minden rendben folyt le; de a magyar haza teste vérzik, mert 700 önfia ejtett rajta sebet...

Egy pár év előtt csak egy-egy tót nemzetiségi képviselő volt — Kollár Márton, s ime most már hányan ülnek a magyar parlamentben! Vagy egy nemzetiségi képviselővel több vagy kevesebb, az nem számít?

Ha majd az általános választói jog életbe lép, a mire a „Tyždennik“ és a „Ludové Noviny“ alig vár, furcsa elvű és képű urak fognak innen a Felvidékről a tisztelt házba bekerülni. Azért caveant és videant consules, és siessenek menteni, a mit és a mig lehet, mert gutta cavat lapidem, nehogy késő legyen!

Fogadják a nép között élő, működő és a viszonyokat, no meg a veszélyeket jól ismerő kis embernek, de igaz hazafinak nem írjuk tanácsát, hanem csak esdő szöveget. *Felvidéki.*

Ujdonságok.

Az új főispán.

Gróf Wilczek Frigyes nógrádmegyei nagybirtokosnak Nyitra megye főispánjává való kinevezését a hivatalos lap egyik legközelebi száma fogja hozni.

Az új főispán a mult hét folyamán hosszasan értekezett a nyitra megyei képviselőkkel s velök a vármegye politikai helyzetét alaposan megbeszélte. Előkelő helyről vett értesülésünk szerint gróf Wilczek olyan nyilatkozatokat tett a vármegyében követendő politikai magatartását illetőleg, melyek mindenkit kielégítettek, a Nyitra megyei Pártszövetséghez tartozó képviselőket pedig külön is megnyugtatták.

Megelégedettséget!

Megfejtethlen fogalom... Szakadatlan munka özőnében, a nélkülözések és anyagi gondok között megelégedettség... Az egyszerű, tudatlan ember boldog, mert dolgozik, fárad, izzad mindennapi kenyeréért. A földi jólét, az élvezetek és gyönyörök részesei elégedetlenül kárhoztatják a természet következtelen rendjét, s e teremtés, a munka rabszolgája, boldogan él, s kiengesztelődve egyszerű sorsával, nyugodtan hajtja fejét alomra családja körében, hogy pihent tagokkal folytassa másnap verejtékes pályafutását...

Élet gondolkodás nélkül!

Ha meggondolná rabsága okait, ha egyszerű eszével is bepillantana a természet rejtelmibe, vajjon megváltozna-e életnézete? Széttörné-e a természettől reá rakott bilincseket?

Valóban!

A mindenség kutatásával gyarló eszével oda jutna, ahová a lángész. Emberi eszének korlátoltsága az egymásnak ellenmondó gondolatok egész chaoszát halmozná össze agyában, s mint-hogy e tömkelegben való kiigazodása útját nem tudná fellelni, — megvádolná a világ jogtalan folyását, fenhargon hirdetné a természeti törvények igaztalanságát, s az elkeseredés tüzetől égetve, önmagát s önmagában mindent kockára tenne.

Mikor először adtunk hírt gróf Wilczek kinevezéséről, felemlítettük, hogy nincs okunk az új főispánt bizalmatlansággal fogadni. Most abban a helyzetben vagyunk, hogy a komoly férfiúi ambícióval és sok jóakarattal eltelt politikusként teljes készséggel előlegezhetjük a bizalmat.

Szép és nagy munkatér vár reá Nyitra-megyében, a koalíció legnehezebb, de egyúttal legnehezebb feladatát: a politikai közéletnek megtisztítását és alkotmányos alapon való megszilárdítását itt nagy és fényes sikerrel oldhatja meg, ha — mint biztosan hisszük tisztelve a pártok jogait és érdekeit, igazi nemzeti szellemben fog működni.

Lelkes és önzetlen törekvéseiben számíthat a vármegye minden hű fiának odaadó támogatására.

Kinevezés. A pozsonyi főügyész Steyvala Károly aranyosmaróthi ügyészégi hivatalozgát a nyitrai törvényszékhez fogházörmesterré nevezte ki.

Névnapi ünnepély. A nyitrai keresztény szociális egyesület március 22-én, vasárnap, d. u. 6 órakor Szteszkal József elnök névünnepe alkalmából ünnepélyt rendez.

Március Idusa a nagyobb papnevelőintézetben. Lelkekemelő szép ünnepély keretei közt ülte meg március 15-ét a nyitrai nagyobb papnevelőintézet magyar egyházirodalmi Iskolája. Az ünnepély a Hymnussal kezdődött, mely után Czeizel Rezső az Iskola elnöke megnyitó beszédet mondott. Elénk vonásokkal domborította ki a nap jelentőségét, melynek emléke időtlen-időkig szítani fogja a tiszta hazaszeretet tüzet. *Bartacek* Ferenc mely érzéssel, melynek lelkes pathosz adott lendületet, szavaltá Ábrányi Emil „1848 márc. 15.” című költeményét. Azután *Pápay* Ernő az Iskola jegyzője gondosan megszerkesztett alkalmi beszédében, folytonos tetszésnyilvánulások között fejtegette az 1848. március 18-iki eszmék nagy kihatásait s az azokból folyó tanulságokat. A zajosan megtapsolt beszéd után „Bakony erdőn” című régi kuruc nótá következett, melyet *Kianitska* József, *Czeizel* Rezső, *Dubik* Pál és *Rectory* Gyula adtak elő. *Molnár* Győző a sajtóról olvasott fel érdekes és tanulságos értekezést, melyet *Erkel* F. Ima-kardala követett az ekkor szabatos előadásában. *Rectory* Gyula Tárkányinak „Boldogasszony Anyánk” című szép költeményét szavaltá el hangulatteljes hévvel. Ezután dr. *Franciscy* Lajos az Iskola igazgatója intézett buzdító beszédet az ünneplő ifjakhoz, kiemelve azt a gondolatot, hogy annak a polgári és politikai szabadságnak az épületét, melynek alapjait eleink 1848. márc. 15-én rakták le, kitarító munkával tétő alá kell hozni, s ehhez az egyház szolgáinak buzgó közreműködése mulaszthatatlanul szükséges. A nagy sikerű ünnepély a Szózat elneklésével ért véget.

Mérey Lajos a nyitrai ker. országgyűlési képviselőjének a Nagy Emil-féle házszabály-revizíó-javaslat több intézkedésének módosítását célzó indítványát, mely első sorban a Ház jogainak érvényesülését van hivatva biztosítani az

Áldott tudatlanság!

Amit eszünk gyávaságnak nevez, van abban valami nagyszerűség, van abban értelem... Tan ennek kutatása is romlásba vezetne?

A munkás tudatlanságában rejlő becület s az ebből folyó munka hozta számára a megelégedettség boldog vigaszát, mely felel az élet keserű sívárságában.

S ez tart fenn világokat!

Az új munkanap küszöbén *hitének* hálaltelt szózata tör ajakára:

— Oh, hatalmas Isten!

Nagyvárosok népessége. A fővárosi Statisztikai Hivatal számítása szerint Budapestnek most 813,700 lakója van. Bécs város tanácsának statisztikai osztálya Bécs népességét az 1907. év végén 1,999,912 lélekre becsüli. Mivel pedig a város népessége naponta átlag 116 lélekkel gyarapszik, az osztrák székváros népessége az 1908. év első napján meghaladta a két milliót.

A föld legnépesebb városai: London 4,578,218, Newyork 4,285,435, Paris 2,722,731, Chicago 2,483,641, Berlin 2,094,269, Bécs 2,000,028 lélek.

elnöki hatalommal szemben, a függetlenségi pártnak f. hó 19-én tartott értekezlete *egyhangúlag* elfogadta s a módosításnak a házban való előterjesztésével az indítványozó képviselőt bizta meg.

A katolikus kör második böjti estéje. A közönség nagyon élénk érdeklődése mellett folyt le a nyitrai katolikus kör második estéje, március 15-én. A nap alkalmi jellegének megfelelően a nagyterem homlokzata az előadói emelvény felett nemzetiszínű drapériákkal, zászlók és babérlombokkal volt igen izlésesen díszítve. A program első pontja a Hymnus volt, melyet az egész közönség állva énekelt. Azután dr. *Cserenyey* István theol. tanár a keresztény házasságról értekezett. Ügyesen csoportosított érvekkel fejtette ki az egyháznak a keresztény házasság felbonthatatlanságáról szóló tanát, mely az emberi ész szavával és az emberi szív természetesei érzéseivel is a legteljesebb összhangban van. Szólt a különböző népek házassági szokásairól, melyek mind arról tanuskodnak, hogy a keresztény házasság méltósága elérhetetlen magasságban áll a pogány népek házassági élete felett. Az érdekes felolvasást a közönség zajos tetszés nyilváníttal honorálta. — *Narancsics* Júlia úrhölgy Liszt Concert-walzerjét adta elő azzal a technikai készséggel, mely minden játéknak legjellemzőbb sajátja. *Narancsics* úrhölgy bármit értelmez, mindig mélyre hat a dolognak, zenei intellektusa tökéletesen jelelt. A technikai finomságok százele változatát mutatták előadásának aprólékos gondtal kidolgozott részletei. A művészi játék ismetetlen megújuló tapsvihart keltett. — *Paratlan* élvezetet nyújtottak a körnek *Veres* Pál kataszteri mérnök ének-szólói. Először a „Tavaszműlt” című Kossuth-dalt énekelte el, azután két kuruc nótát s végül szünni nem akaró taptok közt megnyilvánult közkívánatra egy búbanatos magyar népdalt. *Veres* Pál gyönyörű férfihanggal rendelkezik, melyben erő van a felszállásra, tömörség a leereszkedésre, de különösen meglepő hajlekonyaság és lágyaság az érzelmei árnyalatok kifejezésére. Fellépése biztos, fesztelen. A hatást nem keresi, hangjának szépségére és énektudásának tökélyére bizza a siker kivívását. Ez kellemessé teszi modorát. Joggal hasonlítják őt az országszerte olyan nagy diadalokat arató, népszerű dalénekeshez, *Fráter* Lorándhoz. Az énekszólok gyönyörűségének méltó kerete volt a dískrét zenekíséret, melyet dr. *Pazár* Zoltán zongorán, *Filberger* Vilmos és dr. *Lány* Mihály hegedűn szolgáltattak azzal az alkalmazkodó ügyességgel, melyre csak a tökéletes zenei tudás képesít. — A nagyszerű estét a Szózat elneklése fejezte be.

A kör ma vasárnap, délután 4 órakor tartja *rendes évi közgyűlést* a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. A pénztáros és a számvizsgáló bizottság jelentése. 4. A megváltoztatott alapszabályok tervezetének bemutatása és tárgyalása. 5. A tisztviselők, az az igazgató választmány s a számvizsgáló bizottság választása. 6. Esetleges indítványok.

Kovács Pál gyásza. Az érsekújvári kerület orsz. képviselőjét dr. *Kovács* Pált súlyos vesztés érte. Neje f. hó 19-én hosszú és kínos betegség után meghalt. A kik ismerték a kiváló műveltségű úrnőt nagy tisztelettel öveztek körül szívóságáért, nemes tiszta kedélyéért. A néppárt f. hó 19-én tartott konferenciáján részvétet fejezte ki a mélyen sujtott képviselőnek.

Igazgatók értekezlete. A pozsonyi főigazgatói tankerülethez tartozó középiskolai igazgatók f. hó 23. és 24-én Pozsonyban értekezletre jönnek össze. Gróf *Apponyi* Albert vallás-és közoktatásügyi miniszter rendeletére ország-szerte tartatnak ilyen értekezletek, melyeken a középiskolai tanfélék az oktatás körébe vágó kérdéseket beszélnek meg. Az értekezletek eredménye a miniszteriumhoz terjesztetik fel, s ezen az alapon fog a miniszter tovább eljárni a középiskolai reformok ügyében. Az igazgatói értekezletek anyagát minden egyes középiskolai tanintézetben tanári értekezlet elé viszik s ott készítik elő. Nyitra e hó 14-én volt az ezeu célból összehívott tanári értekezlet.

Halálozás. *Csemniczy* Lajos földbírtokos, folyó évi március hó 15-én hosszas kínos szenvedés és a halotti szentségek ajátos felvétele után tevékeny életének 83. évében Úrményben jobb létre szenderült. Hamvait folyó hó 17-én helyezték örök nyugalomra az úrményi családi sírboltban. Az elhunytban *Csemniczy* Géza, nyitrai arvaszéki ülnök edes atyját gyászolja.

Özv. Fischer Józsefné cs. kir. mérnök özvegye, rövid szenvedés és a halotti szentségek ajátos felvétele után folyó évi március hó 17-én este fel 9 órakor Gyetván jobb létre szenderült.

Temetése f. hó 19-én meut végbe. A boldogultban dr. *Fischer* Ede kir. ügyész és *Halász* Ottmár máv. hivatalnok edes anyjakat, dr. *Fischer* Edéné szül. Huszár Lujza anyósát gyászolja.

Özv. Sztrniszkó Józsefné szül. *Kirchner* Katalin, nyitrai lakos, háztulajdonosnő, 66 éves, Nyitra e hó 10-én elhunyt s ugyanitt e hó 12-én eltemetett.

Loóssy Lajos a primási uradalmak lándori intézője szivbaja gyógyítása céljából Abbáziába utazott. De bajára ott sem nyert enyhülést, folyó hó 7-én utólérte a halál. Az uradalom benne egy fáradhatatlan érdemes férfit veszített, aki szak tekintély volt. Különösen a lötenyésztes körül szerzett nagy érdemeket. Ő volt megalapítója és vezetője néhai Simor primás alatt a farkasdi nagyhirű méntelepnek. Mint ember is ráérdemelt a közbecsülésre és arra, hogy emlékét mindenkor tiszteletben tartsák. Nyugodjanak békében!

Jáborki Ödön, sasvári segédlelkész Magasfalura neveztetett ki plébánosá. — Sasvár község őszinte sajnálattal vesz tőle bucsút. — *Jáborki* Ödönre e nemzetiégi vidéken nagy szükség volt. A milyen derék pap, ép olyan hazafi volt. Elénk részt vett a társadalmi életben, s nagy része volt abban, hogy Sasvár társadalmi oly szépen magyarosodik. Sasvár község március 22-én bucsuzik szeretett papjától. 100 terítékű bankettet rendez tiszteletére s értékes emléktárggyal lepi meg. A sasváriak most már csak azt óhajtják, hogy a primás hasonló érzelmű segédlelkész küldjön Sasvárra.

Meghívó. A nyittravárosi rabsegélyző-egylet f. évi március hó 29-én délelőtt 11 órakor a törvénykezési épület I. emeleti főtárgyalási termében Nyitrai rendes közgyűlést tart, melyre az egylet alapító és rendes tagjai, úgy az egylet iránt érdeklődőket ez uton is meghívja *Sándor* Geza törvényszéki elnök, a rabsegélyző-egylet elnöke. Tárgysorozat 1. Jelentés a lefolyt évi működéséről. 2. Számvizsgáló-bizottsági jelentés. 3. Esetleges indítványok, melyek legkésőbb márc. 25.-éig az elnökségél előzetesen bejelentendők.

Városi közgyűlés. Nyitra város képviselőtestülete f. hó 18-án tartotta március havi rendes közgyűlést *Faschler* Ferenc polgármester elnöklété alatt.

Egyes kisebb fontosságú jelentések tudomásul vétele után, a törvényhatósági bizottságnak azt a határozatát, melylyen a városi képviselőtestületnek a *Guttman*-féle kioszkra vonatkozó rendelkezését megsemmisítette, a közgyűlés tudomásul vette, de egyúttal kimondotta, hogy *Palásthy* Vilmosnak az indítványát, — melynek értelmében a kioszkot a város nem engedélyezi a mostani bérlőnek, ha ez abban továbbra is pilseni sört fog mérni — valamelyik közgyűlésen napirendre tűzi.

Mérey Lajos kiküldött választási elnök jelentését a képviselőtestület tudomásul vette s a megbízatásában bölcs tapintattal eljáró elnöknek *Palásthy* Vilmos indítványára jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

Ocskay László városi pénztárnok indítványára a város felír a belügyminiszterhez, hogy a választási turnus ismeretes megzavarásából származó bajt — Nyitra tudvalevőleg 2 és 4 éves turnusokban választ, 3—3 éves turnusok helyett — saját hatáskörében orvosolja.

Zobor hegyközségnek kavicstermelés engedélyeztetik, s a kavic szállításához vámmentesség ellenőrzési bárcák mellett. — *Csermány* hegyközségnek utak javítására 200 korona utalványoztatik ki.

A m. kir. honvédelmi miniszter leiratban értesítette a várost, hogy a honvéd laktanyát hajlandó gondozásba venni, de olyan súlyos feltételeket kötött ki, — például az épület szerkezeti alkotórészeinek javítása és pótlásáról továbbra is a városnak kellene gondoskodni, azonkívül bizonyos évi átalány összeget kellene felajánlani, s azt a *szükséghez* képest pótolni is — melyeket a város el nem fogadhatott. Erről a képviselő testület a minisztert értesíti, úgy azonban, hogy egy újabb tárgyalás elől nem zárkózik el.

A honvedlaktanya költségeihez való megyei hozzájárulásnak az 1908-iki éven túl való meghosszabbítása és 6000 koronáról 8000 koronára való kiegészítése iránt a város a törvényhatósághoz a polgármester útján megkeresést intéz.

A közegészségügyi bizottsági tagjainak lemondását, a kik mindjárt megválasztásuk után dr. *Berényi* Sándor miatt mondtak le tagságukról, a képviselőtestület nem fogadta el. Ehez képest most már a bizottság megalakul, de dr. *Berényi* nélkül.

Az 1908-ik évben eszközöndő kövezési munkálatok körébe a Rév-utca, Városház—Remény—Piarista—Alsó-Tabán—Kút- és Ápolda utcák és a Rakóczi útnak egy kis része vétetett fel.

A városi szabályrendelet módosítására a tanács javaslata és Steiner Gyula felszólalása kapcsán bizottság küldetett ki.

A nyitrai önkéntes tűzoltóegylet közgyűlése. A városi székház nagytermében e hó 15-én d. e. 11 órakor tartotta meg rendes évi közgyűlést a nyitrai tűzoltó-egylet. A közgyűlés ünnepélyességét nagyban emelte az ujonnan szervezett tűzoltói egyleti fúvó-zenekar, amely a közgyűlés megnyitása előtt a „Hymnust” befecskendezte a „Szózat”-ot játszotta s már elég gyakorlottságot tanúsított. Turchányi Ödön, vármegyei alispán, elnök, megnyitó beszéde után, Deák József egyleti titkár adta elő évi jelentését. A jelentés az évi események s az egylet belügyeinek beszámolója után, eles hangon eseteli az egylet bajait s különösen kikel azon mostoha bánásmód ellen, amely a városi hatóság, a képviselőtestület s a polgárság részéről éri. Azután indítványozza: Mondja ki a közgyűlés, hogy mindaddig, amíg jogos kívánságait meg nem kapják, feloszlik s erről a jelenlegi hű másolatával Nyitra város képviselőtestületét, valamint a vármegyei alispánt értesítse. Az előterjesztett titkári jelentést a közgyűlés egyhangúlag elfogadta, s a közgyűlés minden tagján meglátást, hogy annak tartalmával mindenben egyetért. Már-már határozattá emelték a jelentés javaslati részét is, a midőn Turchányi Ödön elnök, majd Ronchetti Oszkár tűzoltó főparancsnok s a városi tanács képviselőiben Gyulai városi mérnök higgadt és tárgyilagos felszólalásaival sikerült lecsillapítani a felizgatott kedélyeket s határozattá emelték, hogy a tűzoltó-egylet a jelenlegi állapotában továbbra is fenmarad s sérelmeinek sürgős orvoslása végett, kérvényileg fordul a városi képviselőtestülethez és a vármegyei alispánhoz. Ezek után a közgyűlés egyhangúlag elfogadta az egylet múlt évi pénztári számadást s folyó évi költségvetését, s a számadóknak a felmentvényt megadta. Az indítványok során egyhangúlag szakasparancsnokká választották Chorény Jenőt; a tűzoltó-egyletnek jövő évben megünnepelendő 40 éves fennállásának jubileumát előkészítő-bizottságba pedig a tűzoltó főparancsnokot, az egyleti titkárt, a városi polgármestert és mérnököt választották be. Végül a tűzoltó-egylet elnökének buzgó és fáradhatatlan tevékenységéért jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak.

Március 15. Nyitra nagy fényvel ünnepelték meg március 15-ét. A templomokban istentisztelet volt, a felsővárosi plebánia templomban a vármegyei tisztviselők jelentek meg, élükön Turchányi Ödön alispánnal, az alsóvárosi plebánia templomot pedig színültig töltötte meg az ünnepélyben részt vett közönség. Itt a szent misét predikáció előzte meg, melyet Filkorn Ferenc tartott. Az ünnepi nagymisét Dr. Puchovszky Bálint esperes plebános végezte. Délután a Kossuth-téren több ezer főre rúgó népsokaság gyűlt egybe, hol dr. Lelley Jenő ügyvéd és lapszerkesztő mondott nagyhatású ünnepi beszédet. Szabó Ferenc színész a „Talpra magyar”-t szavalta, Paláshy Vilmos joghallgató pedig lelkes beszédet intézett az ifjúsághoz, végül Rózsa Lajos katasz. segédmérnök alkalmi költeményt szavalt.

A nyitrai főgymnasiunai ifjúság is szép ünnepélyvel áldozott márc. 15-ike emlékének. Az ifjúságot ez alkalommal kellemes meglepetésben részesítette a Magyar Iskolaegyesület, mely az ünnepélyen Tóth József ny. pestmegyei tanfelügyelő által képviseltette magát. A tanfelügyelő lelkes beszédet intézett az ifjúsághoz, buzdítván azt, hogy két oltárról soha se feledkezzenek meg. Az egyik a hit, a másik a haza oltára. Együttal értékes könyvajándékot nyújtott át Ballon Geza VIII. osztályú tanulóknak, a ki főképp a magyar nyelvben tett előmenetel által tüntette ki magát. Szép jelenet volt, midőn a megjutalmazott kiváló tanuló esküre emelt kezekkel ünnepélyesen fogadta, hogy a tanfelügyelő által említett két oltárhoz egész életén át híven fog ragaszkodni.

Érsekújvárott reggel 6 $\frac{1}{2}$ órakor 48 mozsárlövés jelezte az ünnepély kezdetét. Reggel 7-kor a vasuti zenekar ébresztővel járta be a város főbb utcáit. 9 órakor ünnepi istentisztelet volt a plebánia templomban, s ezután az ünnep a Kossuth Lajos téren folytatódott. Itt a díszgyűlést dr. Rabár Endre kir. körjegyző nyitotta meg, Nowotny Henrik főgym. tanár hatásos ünnepi beszédet mondott. A főgymnasiunai ifjúság a Hymnust és a szózatot énekelte, a vasuti zeneegylet egy indulót adott elő, Geleta Géza m. kir. adótiszt

pedig alkalmi költeményt szavalt. Déli 1 órakor társas ebéd volt az Arany Oroszlán dísztermében.

Nagytapolcsányban a szabadság emlékünnepének 60. évfordulóját hagyományos kegyelettel ünnepelték meg. Az ünnep előestéjén, szombaton kivilágították a házak ablakait s másnap több magánházon és számos középületen a nemzeti trikolor hirdette március 15-ének nagy napját. A városban lezajlott ünnepélyek sorozata a róm. kath. templomban reggel 8 órakor megtartott istentisztelettel kezdődött, közben Hollady Jenő plebános magyar nyelven szent beszédet mondott, melynek gazdag hasonlatai elevenen magyarázták a katolikus vallás hazaszeretetre nevelő hatásait. Szt. mise végeztével a polg. iskola növendékei tartották meg ünnepélyüket, délután pedig a kath. legényegyesület helyiségeiben gyülekezett össze a város apraja-nagyja. Az énekek, szavaltok és felolvasásokból álló program utolsó és leghatásosabb pontja volt Chmielovszky József kir. albiró vil. elnök záróbeszéde. Röviden és velősen szólt a hallgatóságához. A hazaszeretetre, munkát és hitet hirdette minden szava. Hazaszeretetre, mint magyaroknak, — munkára mint a társadalom egyedeinek, — hitre mint az Isten teremtményeinek van szükségünk. Egyben bejelentette az ismeretterjesztő előadások további folytatását és erre a jelenlétet partolásra hívta fel. Este a „Korona” szálló nagytermében társas vacsora volt. Az ünnep keretében illesztett eme összejevetel semmiképpen sem volt hivatva elmozdítani az ünnep hangulatát. Nem is mozdította elő. A mintegy 200 főre rúgó társaság víg cigánymuzsika mellett szórakozott és az éjjeli órákban oszlott szét.

Sasvárott — e határszéli nagyközségben — mely azelőtt teljesen német volt, s mely az utóbbi időben szépen magyarosodik, úgy annyira, hogy most már a magyarság a vezető elem, szintén megünnepelte a nemzeti ünnepet. — Reggel 8 órakor ünnepi istentisztelet volt a helybeli uradalmi kegyuri templomban, melyet Skarda József prépost celebrált. Ezután az állami elemi iskola rendezett ünnepélyt. Ferenczi János tanító s neje Ferenczi Jánosné megmutatták, mily szép eredményt lehet elérni a tót anyanyelvű gyermekeknél. Este 8 órakor a kaszinó helyiségében társas vacsora volt, melyen 60 személy vett részt. Az ünnepi beszédet Ernyey Ede a sasvári kaszinó elnöke mondotta.

Pöstyénben a hajnal hasadtával már ott lengt minden házon a háromszínű lobogó. A három szín díszlett még a tótajku paraszt leányok és legények öltözetén is. A délutáni órákban pedig az utcák kepe tisztán március 15. jelleggel birt. A tereken csak úgy hemzsegett a nép, egyes csoportok Kossuth-nótával majd meg a Hymnust énekelve járták be a községet. Az alkonyat beálltával kigyulladt több helyen ez ünnepélyes alkalmal a villanytelep által felállított díszes transzparens. Este pedig a helybeli „Rakóczi asztaltársaság” a Rónai nagyszálló dísztermében fényes ünnepélyt rendezett, a tágas terem díszes közönség töltötte be. Pázmány József vezetése alatt a férfiak által elénekelt Hymnussal vette kezdetét az ünnepély. Ezt követte Lelley Jenő községi jegyző ünnepi beszéde. Ez után a jelenlevők nagy tetszése mellett Fridrichovszky Camilla és Pázmány József magyar dalokat énekeltek: Ehrengruber Sylvia kitűnő zongora játéka kíséretével, Gyönyörűt éneket megújrázta a közönség. Rüdó Antal „Talpra magyar” alkalmi költeményét hatásosan elszavalta Borgida Marcell. Ezt követte Kása Lajos, Moszkovics Teodor, Laczkovics Gusztáv és Schultz Rezső szabályos quartette, hangzatos melabús kurucdalok. A műsor 6. pontja volt Petőfi „A hortobágyon” című melodráma, melyet Wischnovszky Józsa finom műérzessel mondhatni művészi stílusban szavalt, ezen szavalt nagy hatását emelte a zenekíséret, mert Fridrichovszky Camilla zongora, Wiltschek Hedvig cimbalom és Dr. Valér Leo hegedű játéka mind végig híven festették a hangulatot. Ritka élvezetet nyújtott Pascher Imre hegedű szólója, melyet zongorán Schlesinger Richardné klasszikus nivójú játékhöz megfelelően kísért. Ez est fénypontját pedig képezte Pásztor József alkalmi színjátékának „Március 15.” előadása. Ezen egy felvonásos mű mint egy előkép tárult a nézők elé a nagy márciusi eseményekből. Lelley Médi, Ilonka szerepében, kedves modorú játékaival és kitűnő alakító képességével adta szerepét. A műkedvelői előadást társasvacsora követte, melyen számos lelkes felkészítő hangzott el.

Furfangos tolvajlás. Kottesovszky Alajos nyitrai Boldogasszonyi lelkészhez e hó 17-én délután egy iparos külsejű ismeretlen asszony állított be s kérdezősködött, niúcsenek-e eladó tehenei? A lelkész az asszonyt gyauútlanul dolgozó

szobájába vezette s miközben vele tárgyalt, rövid időre eltávozott a szobából, mely időt felhasználva az asszony, a nyitott íróasztal fiókjából egy arany órát és 25 korona készpénzt kilopott s a visszatérő lelkészről röviden bucsúzva, eltávozott. A lopást az asszony távozása után rögtön észrevették, s most az ismeretlen tolvajt nyomozzák.

Betörés a város kellő közepén. Braunsteiner Mihály, nyitrai rövidárú kereskedő üzletébe az udvar felőli ablakon keresztül, mivel ennek vasrácsai oly szélesek, hogy azokon keresztül egy ember beférhet, e hó 20—21-ike közti éjjel ismeretlen tettesek betörték s az üzletet felforgatva, onnan nagyobb mennyiségű árut, közte finom bórkesztyűket, tajték pipákat, szollingeri ollókat, 14 drb. öreg Maria-husztast stb., jelentékeny értékben eltolvajoltak. A betörők merészsége annyival is inkább megdöbbentő, mert a kifosztott üzlet a város házával szemben, a város legforgalmasabb helyén fekszik s így a gyakran ismétlődő betörések után kétségtelen, hogy szervezett betörő bandával állunk szemben. A rendőrséget felhívjuk, hogy a polgárság megnyugtatóására a legmesszebb menő, erélyes nyomozást indítson, hogy a közeli idő sok gonosz tettesét végre sikerüljön ártalmatlanná tenni.

Népies liceum. Pogrányban március hó 15-én Karsay Imre plebános a talajmivélésről, Bihary Gyula körjegyző pedig az állattenyésztésről mintegy 150 kiscgazda jelenlétében népies felolvasást tartottak. A felolvasást ma, március hó 22-én folytatni fogják.

Ismeretlen adományozó. A keresztény charitás anyagai némák. Cselekedetükért csak az Úristentől várnak jutalmat. Ez biztosabb is és örök. Jóleső örömmel vesszük tehát azt a hírt Nagyapolcsányból, hogy az ottani „Ágoston kórház” javára egy ismeretlen jötevő 5000 koronát adományozott, amelyből $\frac{1}{3}$ rész a kórház orvosi műszereire és $\frac{2}{3}$ rész a kórházból gyógyultan elbocsájtott szegények felsegítésére fordítandó. A nemes tett, valamint a mód, önmagát dicséri.

Katholikus népszövetségi mozgalom. Március 15-én Pöstyénben a már megalakult Katholikus népszövetség négyülést tartott, melyre 5000 főnyi nép jött össze. A helybeli plebános Práznovszky József lelkes beszéde után, Bresztjenszky Kálmán orsz. képviselő, mint központi kiküldött nagy hatással fejtegette a Népszövetség szükségességét. Ez után egy oly magasztos ünnepély következett, a midőn még Pöstyénben soha, de városokban is ritkán látnak. A jelen levő katolikusok teljes számban lovas bandériummal, zeneszóval, hazafias dalok éneklése mellett csoportokra osztva, (gyermekek, legények, férfiak, mesterek, énekesek zenével, urak, hajadon lányok s végül az asszonyok) fődött sorokban felvonultak a Tepliczi piacra, s ott ünnepelték márc. 15-ét. Az ünnepi beszédet Smeringa Geza káutortantó tartotta. Utána Bubrics Mihály segédlelkész szavalt a Talpra magyart. Közben a kath. iskola növendékei énekeltek. A Katholikus Népszövetség fényesen kimutatta azt a nagy erőt, amely a katolicizmusban van. Reméljük, hogy Pöstyénben nem fognak többé szorulni „új magyar” rendezőkre, a mikor márc. 15. megünnepeléséről lesz a szó. Főleg olyanokra, a kik a nemzeti küzdelemben nem épen a legszebb szerepet játszották.

Betörés. Knotek Lőrinc vendéglős sátor-tábori vendéglői helyiségébe e hó 16. és 17-ike közti éjjel a nyitva felejtett ablakon bemaszta ismeretlen tettesek, s onnan a kezük ügyébe eső szivart, cigarettát és mintegy 10 kor. aprópénzt elloptak.

Purim Vorstellung. Bocsánatot kérünk t. olvasóinktól, hogy ezt a furcsa címet írjuk közleményünk fölé, de szükségesnek véltük, hogy a dolgot jobban megérthessük. Nagyapolcsányban ugyanis az ottani orth. zsidóságnak egy jó népes zugtalmud iskolája van. (Ajánljuk a kir. tanfelügyelő úr figyelmébe.) Az iskola fiataisága, vagy amint magukat ők nevezik, „Die Tapolcsányer Talmudjünger” Oszlányban, Tr.-Baában, Nagyapolcsányban stb. helyen német nyelvű színelőadásokat rendez. Hogy a szindarab éle ki és mi ellen irányul, talán fölösleges is mondanunk, csak a címet szögezzük le „Der sieg der Liebe”, Ein bild aus dem modernen jüdischreligiösem Leben. A Talmudjünger természetesen hamisítatlan galiciai származék és kazárfaj s mint tettük is mutatja, eszeágaban sincs a magyar faj és nemzet szokásaihoz, erkölceseihez alkalmazkodni, külön világban él, külön eszményeknek szolgál. Csak éljen is és

ne is olvadjon közénk, de menjen Palesztinába Purim Vorstellengokat rendezni. Amint a meghívó mondja, a felülzeteiket „Az Ujság” című lap nyugtazza majd, amit jó lesz el nem felejtteni.

Idők jele. A Zoboron lakó hegybirtokoságnak az a mozgalmá, mely arra irányul, hogy a nap-nap után jobban népesező szőlőhegyen iskola állítsassék, mivelhogy körülbelül 90 gyermek lakik a hegyen, ujjal mutat rá a nyitrai lakásviszonyok nyomorúságára. Lakáshány a városban, azután a városi lakások rosszasága és nagy drágasága: ezek a körülmények költöztetik ki az embereket a Zoborra, de már nem nyaralásra, hanem állandó lakásra. Nehány év alatt megeljük, hogy egy új város keletkezik a Zoboron, templommal, iskolával, gyógyszerházzal... de megélhetjük azt is, ha a kiköltözködés az eddigi arányokban fog tovább folyni, hogy a Zoboron is kevés lesz a lakás, rossz és drága lesz, s így csöbörből-vederbe esnek, a kik oda nélkülözések árán kiköltözködtek.

Lakásfosztogatók. Hétről-hétre mind nagyobb vakmerőséggel fosztogatják a lakásokat városzerte. Ezúttal Rédly Mihály m. kir. népfelkelési százados, nyitrai lakos, lakását fosztották ki e hó 17-18-ka közti időben. Bár az udvar tele van lakókkal, dacára ennek, fényes nappal alkulescsal behatoltak a lakásba s onnan különféle ékszertárgyakat vittek el körülbelül 500 k. értékben. A tettesek iránt megindított nyomozás a legkisebb támponttal sem bír azok kiléte iránt.

Nemzetiségek Nagytapolcsányban. A falra festett rémkép elni kezd és bonogtatja szárnyát, gyűjti híveit: szervezkedik. A Nyitra völgye tudvalevőleg izoláltan állott ellen a töltöző törekvéseknek. S most a Nyitra völgy legforgalmasabb pontjában Nagytapolcsányban egy tót bank alapításának hírei futják be a város utcáit. A „Tatra Bank” ágensei ügyes fogással Krajcsovic Alajos nagytapolcsányi polgárt környékezték meg, hogy alapító tagokat gyűjtsön az új pánszláv fiókbank számára. Amint a hírekből eddig kiszivárgott, már volnának vagy 50 en, kik leszámoltak hazafiságukkal. A városban hat nagy (igaz hogy zsidó) pénzintézet van, de van egy keresztény alapokon szolidan dolgozó pénzintézet is, a Hitelszövetkezet, melynek tiszta keresztény gondolkodású vezetői új virágzó állapotba hozták ezen fiatal intézményt, hogy rövid 8 évi fenállása alatt szükségtelesen tesz minden más bank alapítást. Reméljük, hogy Krajcsovic Alajos és társai is eszükre térnek, ha illetékes helyről magyarázatot nyernek, mily veszélyes játék eszközeivé tettek magukat és felhagynak hazafiatlan viselkedésükkel.

Kiállítás Érsekújvárott. A Nyitra-megyei Gazdasági Egyesület huszonöt év óta május első vasárnapján és az ezt követő hétfői napon Érsekújvárott egy nemzetközi lóvásárt rendez. Az érsekújvári lóvásár már oly hírnévre tett szert, hogy ezen az ország összes nagyobb lótenyésztői, a szomszédos vármegyék összes gazdái a kül- és belföld összes nagyobb lókereskedői részt vesznek. A vásár forgalmát legjobban az illusztrálja, hogy az utóbbi években a vásárra felhajtott lovak száma kétezer darabot meghaladta. A vásár látogatóinak száma megbízható becslés szerint százezernél is több volt. Miután ezen vásár látogatóit legnagyobb részt gazdák képezik, kívánatosá vált, hogy ezen vásáron a gazdát érdeklő összes gépek és egyéb iparcikkek ismertetve legyenek. Enne fogva elhatározta az egyesület, hogy ezen vásár alkalmával egy az ezen cikkeket felőlelő időleges kiállítást rendez. A kiállítás földetlen területen lesz rendezve. Minden kiállítónak jogában áll kiállítandó tárgyai részere az e célra megjelölt helyen egy csarnokot, sátrat felállítani, vagy a kiállítandó tárgyakat a szabadban elhelyezni. Az esetleg felállítandó csarnokok, sátrak vagy a kiállított gépek által elfoglalt területet négyzetméterenkint 50 fillér térdij fizetendő. Apróbb tárgyak egy az egyesület költségein felállított közös csarnokban lesznek elhelyezve. Az itt elhelyezett tárgyakért négyzetméterenkint 150 fillér fizetendő. A térdij felelő részre a bejelentés alkalmával, felelő részre pedig a vásárt megelőző napon az egyesület pénztári hivatalánál, vagy az egyesületnek a térdij beszédese céljából kiküldött megbízottjánál lefizetendő. A kiállítást látogató közönség belépti díjat nem fizet. A kiállítás a vásár ideje alatt, vagyis folyó évi május hó 3-án és 4-én lesz megtartva. Bejelentési határidőül f. évi március hó 31-ike tűzetik ki. Az ezen határidőn túl érkező bejelentések csak kivételes esetben vétetnek figyelembe. Bejelentések a Nyitra-megyei Gazdasági Egyesület Nyitra címre küldendők. Bejelentések alkalmával közlendők a

következők: 1-ször, hogy a kiállító mily területet óhajt igénybe venni. 2-ször, óhajt-e ezen területen egy sátrat, csarnokot felállítani, vagy pedig a kiállítandó cikkeket az egyesület által felállítandó közös csarnokban óhajtja elhelyezni. 3-ször, mily iparcikkeket óhajt a kiállító bemutatni. 4-ször, a menüben a kiállított iparcikkek gépszerűek lennének, üzemkőben lesznek-e ezek bemutatva vagy sem? A kiállításra érkező és onnan visszazsallítandó iparcikkek a m. kir. államvasutak Igazgatóságának folyó év február hó 24-én 48860. szám alatt kelt rendelete értelmében a magyar államvasutak összes vonalain, a pécs-barcsi vasuton, valamint a máv. kezeleése alatt álló összes helyi érdekű vasutakon a díjszabás I. rész. B. szakaszának C., IX. fejezetében megállapított díjkezelvényt élvezik.

Egy derék cég! Felkértünk az alábbi sorok közlésére:

Örömmel értesitem, hogy az Ön által készített és szállított keresztény munkásegységeti zászló a várakozáson felül sikerült.

Voltak sokan, kik az árajánlat olcsósága miatt nem szívesen mentek bele a vásárlásba, de ezek most kellemesen csalódtak.

Ha ugy a kivitel szépsége mint az ár méltányossága mellett megmarad — cégének Isten segítségével virulnia kell.

Nagyoroszi, 1908. márc. 7.

Hazañas üdvözlettel

65. 1-1.

Gonda Béla
esperes-plebános.

A kor minden igényeinek megfelelő szoba- és templomfestési munkálatokat a legújabb módszer szerint, bármily kívánt stílusban a legegyszerűbb s a legdiszesebb kivitelben, az összes szobafestészeti újdonságok érvényesítésével a legjobb minőségű anyagból, pontos kiszolgálás és mérsékelt árak mellett vállal s a nagyérdemű megrendelő közönség kegyes támogatását kéri **Fülöp István** szoba és díszfestő, Nyitra, Rév-u. 34.

Színház.

Megszokott programunktól eltérőleg színházi krónikánkat e héten csütörtökkel (III. sz.) kezdjük; akkor került ugyanis színre Vojnovics Iván gróf horvát drámája az „Őszi vihar”. (Ekinovicij).

Az „Őszi vihar” ha a poetika, a dramaturgia bonckese alá vennők, aligha lenne tökéletesen kielegítő, de nem is irodalmi becse az a mi érdeklődéseinket különösen felkeltette, hanem inkább az a szokatlan felfogás, ismeretlen légkör, melylyel benne találkozunk. Cselekménye a dalmát tengerparton játszik, s meseje a túlhajtott anyai szeretet megható tragédiája, széles, markáns vonásokban ugyan, de lélektani alapon felelítő. A meglehetősen sötét és merész fordulatokban gazdag háttérből előlépő alakok jellemrajza ugyan csak igénybe vette a szereplők képességeit, mind azonáltal csaknem valamennyien művész öntudattal oldották meg feladatukat.

Szombaton Strausz Oszkár és „Rideamus” operetteje a „Vig niebelungok” volt műsoron.

A színpad természetesen színes és zajos vásári képet nyújtott; a szereplők pedig minden igyekezetükkel azon voltak, hogy minél jobban megkacagtassanak. Szalóki a kekhajú Gumher, Galmai, Radó, Dénes, Radó A. s a többien mind pompásak voltak. Sik megszokott tulzásaiba esett, különösen a 3. felv. „Hamlet jelenet”-ével. Külön említjük Moly „Brumhildáját”, mint igazán dicséretes alakítást. Ez a kis művész meg tudja óvni egyenlőségét mindenkor, s diskrét finom játékával mindenkor kiemelkedik társai közül.

Vasárnap két ünnepi előadás is volt. D. u. 4 órakor ifj. Bokor József tört. uepsziműve a „Kuruc furtang” ment. A zsufolt ház igen jól mulatott a vidám darab mókáin és Bögözi uram (Szalóki) pompás alakján. Igazán plasztikus volt az ügyesen botantott „kormagyar” tánc. Este Herczegh „Ocskay brigaderos”-at láttuk.

A darab előadását illetőleg kifogásolni valónk alig van. Szabó egész lelket vitte bele Ocskay alakjába; produkált is olyant, ami igazán érdemes volt a közönség osztatlan elismerésére és viharos tapsára. Társai közül Hervay, Gardi és Harmath egyaránt csak dicséretet érdemelnek. Sik „Szörényi”-je kissé mesterkelt, túl bravuros és szilaj. A többi szereplő tehetségükhöz mérten elég jól illeszkedett a darab keretebe.

Hetfőn Martos és Jacabi 3. felv. daljátéka a „Tuskerőzsa” került színre. Ez a jobb sorsra érdemes darab nagyon üres ház előtt játszott le, pedig szép zenéje és kedves szövege egyaránt jól mulattatta a közönséget. Tekintve azt, hogy szerzői

nem esnek az operett stílus megszokott hibáiba, sokkal inkább ajánlatos a „Vig niebelungok”-nál.

Kedden a „Kis szökevény” volt műsoron. Sem a rég ismert darabot, sem az előadást illetőleg semmi különös feljegyezni valónk nincsen.

Szerdán George Olmet „Vas gyáros”-át láttuk viszont. Valahányszor a színpadnál halljuk Beanben Claire és Derblay Philippe tragikus történetét s látjuk a közönség könnyező szeméit, el kell ismernünk, hogy Olmet a legnagyobb írók egyike. A felső tizezer alakjait ismerteti, s mégis szívéhez tud férközni, minden nézőjének, meg tudja magát értetni mindenkiel.

Gardi és Szabó összevágó és nagy stílusban rajzolt alakjaikkal mint egyébkor, most is valószínűleg elragadták a szép számmal megjelent közönséget.

Csütörtökön Pásztor Árpád bájos legendája „A harang” került színre. Rég láttunk már ilyen meleg hangú kedves képet, mint a milyet ez estén a színpad nyújtott. Nem volt a legkisebb tragárságban sem részünk, nem hallottunk izetlen trefákat, de még amolyan inycsiklándozó jelenségeket sem, és mégis igazán jól mulattunk, szívből kacagtunk, sőt könnyeket is láttunk, — a meghatottság könnyeit. A szereplők is mindent megtettek, hogy tetszésünket kiérdemeljék, s mi nem is maradhatunk adósok e tekintetben. Szabó új körben sikerrel mutatkozott be. Ragányi pompás volt. Sik Rezső bírója pazar alakítás volt, ilyen tőle még nem láttunk eddig. A többiek is mind sikeresen szerepeltek. Nagyon tetszett a gyermekkar, kedves csicsérgésével. M.

Telefon.

H. Nagy baj bizony az, a veszélyei szinte kiszámíthatatlanok. A papság legszorosabb összetartása és vállvetett munkája kellene oda, melyet csak felülől jövő céltudatos irányítás és személyes fardalmakon alapuló vezetés biztosíthatna. De hát hol vagyunk mi ettől?! — Legközelebb hozzuk. Üdvözet.

B-a M. Pösyén. Ha korábban kapjuk meg, szívesen hoztuk volna egész terjedelemben.

Dr. E. Sasvár. Szíves készségét köszönjük s máskorra is kérjük.

3556/1908. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Nyitra város képviselőtestületének 1907. évi 165. közgy. 7599. kig. sz. véghatározatával elrendelt és Nyitra vármegye törvényhatósági bizottságának 827. jkvi/20724. kig. sz. véghatározatával jóváhagyott **Nyitra építendő tűzoltószertár, mászóház, kocsis lakások és istálló épületnek** vállalati úton való biztosítása végett **1908. évi április hó 4-én délelőtt 9 órakor** a polgármesteri hivatalban újabb **zárt ajánlati** versenytárgyalás fog tartatni.

A zárt írásbeli ajánlatok a kitűzött határidőig az iktató hivatalban (Városháza, I. em. 9. sz.) nyújtandók be, amelyekhez a vállalati összeg 5%-ának a városi pénztárnál történt letételéről szóló elismervény csatolandó.

A 3600 koronában előirányzott építkezés tervei, költségvetése és vállalati feltételei a városi mérnöki hivatalban (Városháza, I. em. 6. sz.) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A hatóság fentartja a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlott árakra tekintet nélkül szabadon választhasson.

Nyitra, 1908. évi március hó 20-án.

(P. H.)

Faschler Ferenc,
polgármester.

67. 1-1.

=====

TANONCNAK

=====

Jó házból való fiú azonnal felvétetik SARLAY ÁDÁM fűszerkereskedésébe Nyitra. Csak vidéki vétetik fel. (18. 9-9.)

=====

Adjon *ízesebb*
néhány iszop *a gyenge*
Maggi-féle *levesbe.*

Nyitrai kereskedelmi és hitelintézet.

Meghívó.

A nyitrai kereskedelmi és hitelintézet t. c. részvényesei f. évi március 29-én d. e. 10 órakor az intézet helyiségében megtartandó

rendkívüli közgyűlésre

tisztelettel meghívotnak.

Napirend:

1. A részvénytőke felemelése.
 2. Az alapszabályok módosítása.
- Nyitra, 1908. március hó 17-én.

Az igazgatóság.

Alapszabályok 26. §-a. Minden részvényes, kinek részvénye két hóval a közgyűlés előtt a részvénykönyvben saját nevére volt írva, minden részvény után egy szavazattal bír, mindazáltal azon megszorítással, hogy saját nevében és mint meghatalmazott is, tehát mindkét címen együttvéve 10 szavazatnál többet senki sem bírhat. Azon részvény, mely után szavazat gyakoroltni kívánatik, legkésőbb a közgyűlés előtti napon a még le nem járt szelvényekkel együtt az intézetnél térítvényre, melyen a név, a részvények és szavazatok száma igazoltatik, letétmenyendezendő. 63. 1-1.

Versenytagyalás.

A nyitrai püspökségi uradalom vágegyházi (Kosztolna) és vágpüspöki (Biszkupicz) trencsénmegyei birtokai — előbbi circa 350, utóbbi 258 m. hold **1908. évi október hó 1-től 1911. évi szeptember hó 30-ig** tartó három egymás után következő évekre folyó évi április hó 30-án délelőtt 10 órakor a püspökségi uradalom főtitárságánél Mocsonok zárt ajánlati **nyilvános versenytagyalás** útján bérbe fognak adatni.

A nevezett bérbirtokok mindegyikére külön ajánlat teendő.

A versenytagyalási feltételeknek megfelelően kiállított írásbeli ajánlatok az uradalom főtitárságánél, a versenytagyalási nap **délelőtt 10 órájáig** nyújtandók be.

Az ajánlatok borítékán jelzendő, hogy az ajánlat mely bértagra vonatkozik.

Bánatpénzül minden hold után 4 korona melléklendő az ajánlathoz.

Bánatpénz nélküli ajánlatok tekintetbe nem vétetnek. Bővebb felvilágosítást a **főtitársági hivatal nyújt Mocsonokon**, (Nyitra megye.) 64. 1-4.

SEILNACHT JÓZSEF
= képfaragó, oltárépítő és aranyozó =
templom művészeti műterme

GALGÓCZ
(Nyitra megye).

Oltárok, szószékek, keresztelő-kutak, szobrok és keresztúti állomások stb. izléses készítése.

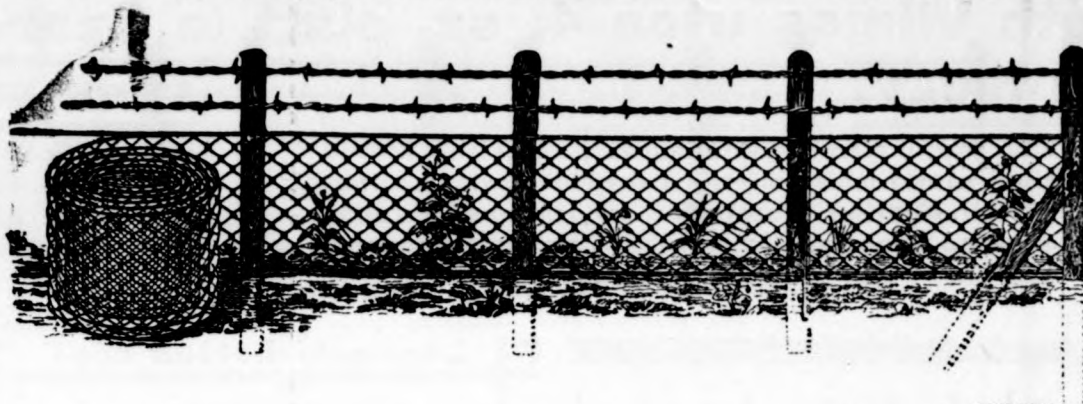
Régi oltárok átalakítása és díszítése.

Vázlatokat és költségeloirányzatokat díjmentesen küldök.

Németprónai templom főoltára 1907.

46. 6-24.

PÁZMÁNDI JÓZSEF kerítés, sodronyfonó és szövő-ipar üzlete
NYITRÁN, TÓTH VILMOS UTCA 32. SZÁM.

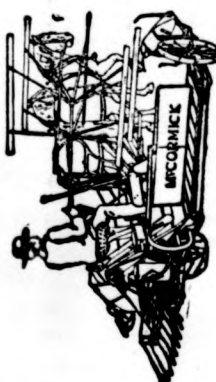
Saját készítményű gép sodrony-fonataim olesóságuknál és tartósságuknál fogva különösen alkalmasak szőlők, kertek, vadás-erdők, nyaralók park-, gazdasági épületek, kerti pavillonok, folyosók és baromfi ketrecek stb. bekerítésére. — Gyp- és virág disz-kerítések, föld-, kavics- és köszénáthányó rosták, rezesített acél matrac-fonatok, vas-ajtók, kapuk, ablak-rácszatok, réz- és vassodrony-szövetek és fonatok gabona tisztításhoz, ugyszintén kék és zöld sodronyból ablak-légyszövetek, sziták és rosták készítése.

Ajánlom továbbá a legújabb készítményű hatszögletű lyukakkal többször csavart, horganyozott (cinezett) sodrony-fonatot, melynek alsó és felső széle több szálból font sodronnyal van ellátva. Minthogy azonban ezen fonat teljesen kész állapotban utólagosan lesz horganyozva, tehát szépség és tartóság tekintetében felülmul eddig létező minden gyártmányt, és azzal az előnnyel is bír, hogy a többszörösen csavart fonat utólagos horganyozás következtében tömörebb és könnyen házilag felszerelhető.

Az összegek megállapodás szerint részletekben is törleszthetők. 51. 5-20.

Mc Cormick
amerikai aratógép-gyár

igazgatósága és főraktára:
Budapest, V., Alkotmány-utca 12.
Knecht E. John igazgató.
Mc Cormick kévekötő-arató-
gépei és marokrakó-arató-
gépei a magyar viszonyoknak
megfelelően külön lesznek gyártva.
Ez nem üres írázis, hanem tény!

Újabb gép- és aratógép-rajzok a McCormick gyártmányokból.

WEIGL ANTAL PAPI ÉS POLGÁRI SZABÓ NYITRÁN.

Ajánlja jól berendezett legfinomabb bel- és külföldi szövetekből álló raktárát, — valamint **férfiszabó-műhelyét,**

melyben ugy egyházi, mint világi urak számára mindennemű ruhát, ugymint téli és nyári öltözeteket, felöltöket, reverendákat, címádkat, mucetumokat, biretumokat stb. izlésesen és pontosan készít.

Vidéki megrendeléseket pontosan eszközöl.

146.

VEREBÉLY GÉZA LEGNAGYOBB S FŐVÁROSI MODERN BERENDEZÉSŰ ÜRI- ÉS NŐI-DIVAT ÁRÚHÁZA NYITRÁN,

Tóth Vilmos utca 4. sz. alatt (a Szarvas-szálloda mellett)

NŐI DIVAT: Legújabb tavaszi kosztüm alj és blúz kelmék, selymek nagy választékban. Kitűnő állású fűző, keztyű, esernyő, nyakkendő különlegességek. **Szolid és feltűnő olcsó** fehérneműek, asztalneműek és vásznak. Nagy szőnyeg-raktár. **Minden szombaton nagy maradék vásármesés olcsó árakban.**

FÉRFI DIVAT: Legújabb tavaszi kemény kalap ujdonságok. — Sétabotok, keztyűk. — Esernyők. Sár cipők. Nyakkendőkben óriási választék. **Megbízható férfi** fehérneműek. Elsőminőségű gallérok 6³/₄ cm. magasságig tucatja K 4-70 darabja 40 fill. I tct. kézelő 24 cm.-ig tucatja K 7— I pár 60 fillér.

Szigoruan szabott árak. Azonnali fizetésnél 5% pénztári engedmény.

Gazdák figyelmébe!

A szőlő peronospora, lisztharmat, rákfenésedés, (anthracosis) sárgaság, (clorosis) és fűtrotadás betegségei valamint szőlőmolyok okozta kártételek; ugyszintén a burgonya (krumpli) ragya (phytophthora) szárrothadás és gyűrűsbetegsége (bacillus solanineola) ellen, valamint a szőlőkben, mezőgazdaságban és a kertészetben élősdigomba és rovarkárok meggyógyítására és leküzdésére legmelegebben ajánljuk

SCHLOESING THEOPHIL

világhírű francia gazdasági vegyész által Marseille-ben gyártott egyedül álló és leghatásosabb védekezési szereket.

Egyedüli vezérképviselő a Magyar birodalom területére: **FRANKL ADOLF bank-üzlete**, Budapest, VI. Eötvös-u. 19. (Saját ház) Arajánlattal és mindennemű felvilágosítással készséggel szolgálunk.

Beszerezési forrás és képviselő Nyitrán **Nagel Dávid** úrnál, Galgócson **Nagel Mór és Fia** cégnél. 60. 2-4.

Legmegbízhatóbb cég!

Kitüntetve az Országos Ipar-egyesület nagy ezüst érmével.

SULGAN ANDRÁS

42. 7-52.

OIPÉSZ

NYITRÁN, MEGYEHÁZ-U. 7.

Ajánlja a nagyérdemű közönség szives figyelmébe modern berendezésű

nagy cipőraktárát

Továbbá ajánlja **felsőrésszel készítményeit** és **bőrkereskedését** a t. cipésmester urak figyelmébe. Raktáron tart legjobb bel- és külföldi bőröket: angol bagaria, chevreaux, box és borjubört stb., valamint az összes cipész kellékeket. Mérték utáni felsőrész kidolgozására különös gond fordítatik.

Vidéki megrendeléseket gyors és pontos kiszolgálás mellett eszközöl nagyban és kicsinyben. Érzékeny és hibásnövésű lábakra nagy figyelem fordítatik.

Gyors és pontos kiszolgálás, olcsó árak!

Gyors és pontos kiszolgálás, olcsó árak!

Hirdetmény.

Nagy mennyiségű első osztályú szokvány minőségű sima és gyökeres

Riparia-Portalis,

Rupestris-Monticola

és Vitis-Solonis

amerikai vadvessző, valamint ugyanily alanyra nemesített első osztályú szokvány minőségű a legjobb bor és csemege fajú

gyökeres fásoltványok

hozhatnak általunk forgalomba.

Badacsonyvidéki szőlőtelep kezelősége Tapolca (Balaton mellett).

171. 17-20.

Legmegbízhatóbb cég!

Szőlő-oltványokat

szállít, fajtisztaságért jótállva legdusabb

választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti 144. 19-20.

első szőlőoltvány telep

tulajdonos: **Caspari Frigyes**, Medgyes 96. sz. (Nagyküküllő megye).

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkező elismerő levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

Alapított 1897-ben.

Alapított 1897-ben.

165. 18-52.

Kenczler Lipót szücsmester Nyitra Erzsébet-út 13.

Ajánlja a nagyérdemű közönség szives figyelmébe saját készítményű szücsáru **raktárát női boákban és jaknikban.**

A főtisztelendő lelkész urak részére **utazóbunda, lábzsák** nagy választékban; ezek kölcsön is kaphatók vagy öregért becserelelhetők. — Raktáron tartok továbbá mindenféle kül- és belföldi **bőröket kabátbélésnek szabók részére.**

Javításokat és átalakításokat jutányos áron elvállal.

FELTŰNŐ UJDONSÁG!

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mászt nem szíhat.

legjobb valódi francia

2. 52.

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.